

FÖRSKOLA

FOKUS

Forskande förskollärare 24

🌿 Nu kommer de första legitimerade förskollärarna 14 🌿

🌿 Ny storförskola ger pedagogiska möjligheter 20 🌿

🌿 Pedagogistorna tar plats i Malmö 22 🌿

Malmö stad

LEK SOM LÄR 12

NYANSTÄLLDA I FOSIE LÄR I GRUPP 8

LJUSA LOKALER PÅ NYA MARIEHAGE 20

EN VECKAS INTRODUKTION 7

PEDAGOGISK KÄLLARE 22

LEDARE

Nytt år och nytt nummer av Fokus Förskola!

ÅRETS FÖRSTA NUMMER av tidningen visar vi på olika möjligheter för dig som är sugen på att gå vidare i din yrkesroll. Läs om Anette och Sussi, båda barnskötare, som valt att vidareutbilda sig till förskollärare. Sofi och Anna, som är processtödjare i Limhamn Bunkeflo, kan du läsa om i artikeln *"Kreativt centrum i källaren"*. Monika och Anna är huvudmentorer i Fosies introduktionsprogram, som vi beskriver på sidorna 8-9. Linda och Louise berättar om vad rollen som pedagogista kan innebära och Therese om hur det är att, som nybliven licentand på Forskarskolan, få ägna mycket tid till forskning och studier.

Våra politiker har tillsatt en kommission för att se över hur vi kan minska klyftorna i Malmö stad. Vår kompetens och förmåga att relatera till barnen är av stor betydelse. En kvalitativt god förskola betyder mycket inte bara för barns lärande utan också för hälsa

och livsvillkor. Läs om kommissionen längre fram.

Malmö fortsätter att växa och bygga. Vi tittar in på nyöppnade Mariehage förskola, häng med och ta del av hur de använder sina härliga lokaler!

Arbetet med Skola 2011 fortgår. Det kan du läsa om i artikeln om den kreativa källaren, när Hyllie berättar om vad deras organisation kommit att betyda inte minst för förskolan eller när Anna Harborg berättar om hur Malmö jobbar för att utveckla kvalitetsarbetet i staden.

Säkert är du nyfiken på att få veta hur Oxievångs förskola arbetar med inriktning mot naturvetenskap i samarbete med Centrum för Pedagogisk Inspiration. Twittra och blogga, kan man göra det i förskolan? Den som läser får se...

Har du missat något av de tidigare numren? Läs dem på denna länk:

<http://www.malmo.se/Medborgare/Jobb--praktik/Jobba-hos-oss/Jobba-i-forskolan.html>

FOKUS FÖRSKOLA GES UT AV MALMÖ STAD OCH ÄR EN TIDNING FÖR DIG SOM ARBETAR INOM ELLER ÄR INTRESSERAD AV FÖRSKOLA OCH UTBILDNING
UTGIVARE INGA SANDSTRÖM, TELEFON 040-34 33 45

PRODUKTION REDAKTIONEN.NU, MARIA SEHLIN
OCH INGA SANDSTRÖM, MALMÖ STAD

GRAFISK FORM BENNY MÅRTENSSON, WWW.GREGORY.SE
FOTOGRAF PETER KROON, WWW.PETERKROON.NET

TRYCKERI JMS AB, SANDRA SVENSSON

BESTÄLL FLER EX AV TIDNINGEN GENOM ATT MEJLA TILL INGA.SANDSTROM@MALMO.SE

FLER BARN HAR PLATS

Fler barn har plats på förskola än för ett år sedan. Trots det är kön längre.

Det visar statistik från stadskontoret avdelning Barn och ungdom. I november hade 17013 barn placering i förskola (både kommunal och privat), familjedaghem och pedagogisk omsorg i Malmö. Det är 1035 fler än ett år tidigare. 363 barn hade inte fått plats önskat datum, det är 145 fler än året tidigare. Antalet förskoleplatser ökar nu konstant.

Förskoleprofessor på webb-TV

Hur gör man för att barnens eget perspektiv påverkar arbetet på förskolan? Och vad leder det till?

Det var några av de saker som professor Ingrid Pramling Samuelsson från Göteborgs universitet talade om på den internationella skolkonferensen ICSEI som arrangerades i Malmö.

Hon var en av fyra huvudtalare på konferensen som för första gången också hade en förkonferens om förskolan.

Huvudtalarnas föreläsningar kan du se på webb-TV under fliken "key note speakers" på www.icsei.net/icsei2012

TEMALEKPLATSER: BONDGÅRDSLEKPLATSEN

I Husie finns lekplatsen där du kan bli bonde för en dag. På Bondgårdslekplatsen finns både traktor, höna och ko – allt i trä.

Två öppna lekhus föreställer loge och boningshus. Här finns klätterlek, rutschkana och flera olika gungor. Boningshuset är inrett med kök och affär som kan locka till lek. Marken tillhörde en gång Videdals gård som inspirerat till utformningen.

Lekplatsen är en av Malmös temalekplatser och ligger i Videdalsparkens västra del, mellan Videdalsskolan och Videdalsstigen.

Ljusfest på Rörsjön

När mörkret fallit kommer barnen tillbaka till förskolan med ficklampor.

En gång om året är det Ljusfest på Rörsjöns förskola, en tradition som blivit mycket populär. Det som började som ett avdelningsprojekt om ljus, mörker och skuggor är nu en populär kväll för hela förskolan med cirka 100 barn, föräldrar och syskon. Varje år är det olika ljussättning berättar förskolechef Kristina Månsson Ek. Det kan vara elektriska ljusslingor i träden, fladdrande ljuslykter på marken och en projektor med färgat ljus som lyser ut över gården. Många barn har med sig egna ficklampor och kan gå en slinga i trädgården, sedan bjuds de på varm choklad och bulle.

Utemiljön är så viktig, vi använder vår fina gård mycket. Att komma hit på kvällen blir en spännande upplevelse och det passar bra att ha ett tema om ljus och mörker nu när förskolan arbetar med naturvetenskap, säger Kristina Månsson-Ek.

BILD: Milla Widerberg, snart 6, på Ljusfest med förskollärare Mollie Möller.

Jämställdhetspris till förskola

Södertorps förskola fick jämställdhetspris av Malmö stad.

Juryen tyckte att Södertorps förskola med enkla medel fått fram en naturlig medvetenhet om rättvisa och respekt mellan könen som har en långsiktig verkan. Med hjälp av boken "Modiga prinsessor och ömsinta killar" har man börjat ifrågasätta könsroller och normer. Prissumman är 15000 kronor.

Förskola + BVC = sant

I Kirseberg planeras ett samarbete mellan förskolorna och BVC för att underlätta barnens möte med Barnavårdscentralen (BVC).

Tanken är att hitta andra former än de bedömningsformulär som i dag används för att kontrollera barnens färdigheter i en viss ålder. Istället ska barnen få ha med sig sin dokumentationspärm från förskolan.

Vi vill lyfta fram barns lärande och kunskande ur ett perspektiv där bedömning utifrån färdiga mallar inte ingår, säger Ingrid Bogren som är pedagogista på Sege Parks förskola.

Från förskolorna menar man att det är viktigt att diskutera syftet med de bedömningsformulär som används och titta på vilken syn de bygger på. Hur samarbetet ska se ut diskuteras nu av representanter från förskolorna och BVC.

Tillsammans ska vi komma fram till vilken syn på barn och kunskap som vi vill ska synliggöras i barnens pärmar så att de blir ett dokument som ersätter eller kompletterar bedömningsformulären, säger Ingrid Bogren.

"Förskolan har en viktig roll"

Malmökommissionen ska ta fram förslag på insatser som minskar skillnader i hälsa och livsvillkor i Malmö.

I april presenterar professor Sven Persson delrapporten om förskolan. Fokus Förskola har mött honom.

FAKTA: MALMÖKOMMISSIONEN

Inspirationen kommer från Marmot-kommissionen, som på uppdrag av FN undersökte hälsoklyftor på en global nivå och som formulerade rekommendationer för hur klyftorna kan minska inom en generation. Kommissionen för social hållbarhet i Malmö består av ordföranden Sven-Olof Isacson och ytterligare 14 kommissionärer. Sven Persson har uppdraget att undersöka utbildningens påverkan för barns utveckling, lärande och hälsa tillsammans med Kerstin Larsson, tidigare FoU Malmö/ Utbildning och Nihad Bunar, professor på Stockholms universitet.

SVEN PERSSON, PROFESSOR I pedagogik vid enheten Individ och Samhälle på Malmö högskola, är en av 15 kommissionärer i Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö, en grupp forskare och tjänstemän med lång erfarenhet och djup kunskap i sociala frågor.

Uppdraget från Malmö stad är ta fram förslag som gör skillnad, att presentera ett vetenskapligt underlag för hur hälsan kan förbättras för Malmöborna, särskilt för de mest utsatta. Sven Persson har ansvaret för delrapporten om förskolan som blir klar i april.

Malmökommissionen arbetar med många delrapporter. Vilken vikt läggs vid rapporten om förskolan?

– Kommissionen har tydligt pekat ut förskolans viktiga roll. I ett av kommissionens nyhetsbrev skrevs nyligen om förskolans stora betydelse för hur barnen senare lyckas i skolan.

Vad innehåller delrapporten?

– Jag gör en genomgång av aktuell forskning på svensk och internationell nivå, en beskrivning av situationen i Malmö samt berättar om insatser som redan har gjorts. Förmodligen lägger jag inte några förslag till åtgärder i det här läget. De presenteras inte förrän i kommissionens slutrapport i november.

Vad har du kommit fram till?

– Något jag kommer att lyfta upp på bordet är frågan om hur resurserna fördelas i staden.

Men det finns redan en modell för hur resurserna fördelas mellan stadsdelarna?

– Ja, den fördelar resurser i kronor och ören utifrån sociala parametrar. Resurser handlar också om personalens kompetens och det är tydligt att den är ojämnt fördelad över staden. Andelen utbildade förskollärare är lägst i stadsdelar som Fosie och Rosengård.

Vad krävs för att förskolan ska göra skillnad?

– Utan tvekan är kompetensutveckling en viktig fråga, liksom ett systematiskt kvalitetsarbete.

Forskningen visar att en av de viktigaste faktorerna är personalens kompetens och förmåga att relatera till barnen. Pedagogens förmåga att skapa ett delat hållbart tänkande med barnen verkar vara det mest effektiva ur ett lärandeperspektiv.

Vad innebär ett delat hållbart tänkande?

– Det handlar om att i samverkan med barnet skapa situationer som utmanar barnets eget tänkande. Inom förskolan har vi traditionellt varit inriktade på strukturkvaliteter. Det har handlat mycket om storlek på barngrupper och liknande. En bild som framträder är att processkvaliteter är av större betydelse för barnens lärande, det vill säga kvaliteten och inriktningen på det arbete som personalen gör.

Är storleken på barngrupperna oviktiga?

– Nej, så är det inte, särskilt inte när det gäller de yngre barnen. Men det är viktigt att vi talar mer om processkvaliteter. Vi kan ha hur bra strukturer som helst, men det hjälper inte om vi inte kan utnyttja de goda förutsättningarna.

Hur ser du på den snabba förskoleutbyggnad som sker?

– Jag känner viss oro för de små barnen, vilket jag tar upp i rapporten. Det är en komplex situation med ett stort behov av nya platser och det finns en risk att kvaliteten blir lidande. De större barnen har möjlighet att kommunicera ändå, men de minsta barnen har svårare att få sina behov tillgodosedda när det gäller omsorg, tröst och stimulans. Det finns inte så mycket forskning på den fysiska förskolemiljöns betydelse för de minsta barnen, men jag tycker det finns anledning till försiktighet.

Till sist, hur är det att vara med i Malmökommissionen?

– Oerhört stimulerande. Det blir en fantastisk dynamik när man på det här viset för samman forskare och tjänstemän med olika specialiteter. Jag har lärt mig väldigt mycket. Jag hoppas och tror att vårt arbete tas på allvar och att det vi gör resulterar i politiska förslag. 🌱

Hur är en bra introduktion?

Den nya skollagen kräver att nyanställda förskollärare med examen efter den 30 juni 2011 genomgår en introduktionsperiod motsvarande ett läsår för att få sin legitimation. För att möta det ansvar och de arbetsuppgifter som introduktionen medför deltar 200 förskolechefer och förskollärare i en seminariserie om mentorskap och förskolechefens ansvar. Vid fem tillfällen utbildas de kring exempelvis skollagen, handledning, samtalsmetodik och dokumentation. Utbildningen är ett samarbete mellan Malmö stad och Malmö Högskola. Vi frågade några av deltagarna hur de tycker en bra introduktion ska vara.

Marina Karlsson

förskolechef, Lindängehus förskola

– Stödjande, utvecklande och utmanande. Introduktionen är oerhört viktig för att den nytexaminerade förskolläraren ska få en god start i sitt yrke. Den ska helst innehålla reflektion kring yrkesrollen och ge perspektiv på det viktiga arbete man utför med barnen.

Thomas Mathiasson

förskolechef, Nydala förskola

– Den är entusiasmerande, glädjefull och välkomnande. Den får förskolläraren att känna att han eller hon är viktig och att vi är glada att ha honom eller henne i yrket. Den måste också vara stödande, det ordet kan man inte undvika.

Sofi Holmqvist

pedagogisk utvecklare, rektorsområde Geijer

– En bra introduktion innefattar lyssnande till förskollärarens erfarenheter och funderingar, samt gemensamma reflektioner och utvecklingsmöjligheter av dessa. Mentorn uppmuntrar till nya friska ögon. Tillsammans går man igenom vad kompetensprofilen innebär för framtida samtal. Det ska finnas tid att träffas, både individuellt men också gärna i en mentorsgrupp.

Anna Edvardsson

förskollärare, Lindängehus förskola

– Under en bra introduktion blir den nytexaminerade bemött av en mentor som ger tid och stöd för att man ska bli säker i sin yrkesroll. Samtidigt fungerar mentorn som ett bollplank så att den nyexaminerade förskolläraren kan få syn på sitt eget lärande och sin egen utveckling.

Fokus Förskola besöker avdelningen Kometen som är en av många förskolor som använder sociala medier och nya digitala verktyg. Nya möjligheter skapar nya arbetssätt. Facebooksgrupper och bloggar ersätter lappar till föräldrarna. Pekvänliga surfplattor är enklare att hantera än datorer.

De twittrar – med surfplattor

Johannes pusslar på ipaden. Med pekfingret manövrerar han formerna på rätt plats i figuren på läsplattan. Det plingar till. Den tecknade örnen är komplett. En spansk röst säger ”aguila”. Johannes uppber: ”aguila”.

I ÄR PÅ AVDELNINGEN KOMETEN

på Röda Lindens förskola i Stenkulaområdet. Några barn sitter med förskolans fyra surfplattor och arbetar med olika appar. De spanska spelen är främst avsedda för avdelningens tre spansktalande barn, men används även av andra barn.

Kevin, ett av de minsta barnen, sitter bredvid Susy Cantillani med ett ritprogram. Plattan är fylld av intensiva färgstreck på tvååringars vis.

Vid ett annat bord klickar Noelia på en bild av ett djur. En röst säger ”zebra” samtidigt som ett foto av en zebra visas.

– Barnen är nyfikna och det är tydligt att spelen gynnar språkutvecklingen, säger Susi Cantillani.

Kometen har tagit initiativ till ett ipad-projekt i Södra Innerstaden, som även omfattar syster-avdelningen Satelliten.

Det började med att Jonatan Falk skaffade en ipad till sig själv och såg vilket enormt utbud av

pedagogiska appar för barn som fanns. Han lät sitt eget barn testa och märkte att flera program höll hög kvalitet och väckte barnets lust att leka och lära.

– Jag tog med min ipad till förskolan och lät barnen pröva. De var nyfikna och intresserade. Enkelheten, att man använder sina fingrar, gör att även de minsta barnen kan använda surfplattorna. Annars är kanske deras första kontakt med datorvärlden att de sitter bredvid en storebror som spelar World of Warcraft. Det här är en bättre upplevelse för dem, säger Jonatan Falk.

Kometen ville utveckla arbetet med surfplattorna. Efter en tid beviljade stadsdelsledningen pengar till ett projekt, som precis har startat. Vid Fokus Förskolas besök var det trådlösa nätverket ännu inte installerat, något som är nödvändigt för att kunna använda programmen fullt ut.

Kometen har en blogg och ett Twitterkonto där de kommunicerar med föräldrarna. Twittrandet består framför allt av ett bildflöde. Medarbetarna lägger ut bilder, ibland direkt från mobiltelefonen, om vad som sker under dagen. Några av apparna till surfplattorna, exempelvis ritprogrammet, har en Twitterknapp.

– Med en anslutning till internet skulle vi kunna twittra ut Kevins teckning direkt, berättar Jonatan.

BILD, UPPE
Ett spanskt pussel har blivit populärt och Johannes lär sig spanska ord.

BILD, HÖGER
Rune väntar på sin tur medan Noelia spelar. 15 minuter i taget är det som gäller, sedan är det dags att byta.

Klaras blogg når ut över världen

Flera förskolor har startat bloggar eller Facebook-grupper som sätt att förbättra kommunikationen med föräldrarna. En av dem är Klara förskola i Södra Innerstaden.

– Att blogga fungerar jättebra, säger Py Dahlstedt, som är bloggansvarig på Klara förskola på avdelningen Koalan som har barn i åldrarna 1-3 år.

– Det är betydelsefullt för föräldrarna. Det är många som spontant refererar till bloggen när vi har utvecklingssamtal. Genom bloggen känner de att de får en större inblick i vad deras barn gör på förskolan. Och det gäller

inte bara föräldrar, många andra släktingar och vänner går också in på bloggen. Statistiken visar att det är folk i flera andra länder som går in och tittar.

– Det är roligt för oss pedagoger också. Jag tycker det är kul att lägga upp saker på bloggen och berätta om vad vi håller på med. Vi håller det på en enkel nivå så det är inte särskilt komplicerat. 🌱

HEL VECKA FÖR INTRODUKTION

I Rosengård får nyanställda förskollärare en introduktionsvecka i början av anställningen för att få möjlighet att lära känna stadsdelen och diskutera yrket med sina nya kollegor.

– Vi vill visa att vi är glada att de är här och att vi vill satsa på dem, säger Lena Thunberg som är specialpedagog och leder den hittills andra introduktionsveckan tillsammans med kollegan Elisabeth Gall-Ising.

Under introduktionen tittar man närmare på hur förskolan kan arbeta i multikulturella områden. De sex deltagarna får bland annat besöka förskolor samt verksamheter som infocentret Varda och familjecentralen Sesam, ta en tur med Rosengårds förskolebuss och spela Malmö stads mångfaldsspel med diskussionsfrågor kring bland annat etnicitet och genus.

Förhållningssätt och språkutveckling är ett genomgående tema och under veckan diskuteras bland annat flerspråkighet och språkutvecklande arbetssätt.

– Det känns lyxigt att få så mycket tid att diskutera i lugn och ro, säger Ulla-Carin Diaw och får medhåll från sina nya kollegor.

– Vi lär oss så mycket av varandra i de här diskussionerna, poängterar Susanne Dahlberg.

Introduktionens deltagare arbetar vid olika förskolor så diskussionerna rör inte arbetssättet inom en enskild förskola.

– Här pratar vi istället om det grundläggande, som förhållningssätt och värderingar. Tanken är att diskussionerna sedan förs ut i verksamheterna av våra deltagare, säger Lena Thunberg.

Introduktionens olika aktiviteter är medvetet placerade på olika håll i Rosengård för att de nyanställda ska få röra sig i området och lära känna stadsdelen – en ny bekantskap för de flesta.

– Rosengård är väldigt öppet och välkomnande. Tyvärr är det inte den bilden man får om man inte själv vistas här, säger Ingrid Jönsson.

Förskolorna i Rosengård har som målsättning att öka antalet förskollärare.

– En sådan här introduktion blir ett sätt att välkomna våra nykomna, men också ett sätt att marknadsföra Rosengård, menar Elisabeth Gall-Ising. 🌱

FRÅN VÄNSTER:

Ingrid Jönsson, Ulla-Carin Diaw, Susanne Dahlberg, Stina Andersson, Lena Thunberg, Elisabeth Gall-Ising och Marija Vidakovic.

NY WEBBPLATS FÖR PEDAGOGER

Pedagog Malmö är en ny webbplats som innehåller flera förskolebloggare.

Ambitionen är att synliggöra goda pedagogiska exempel och engagerade pedagoger i Malmö.

– Vi började i liten skala i slutet av 2011. Arbetet kommer att utvecklas under våren i och med att vi anställer en journalist som ska arbeta på heltid med webbplatsen, berättar tillförordnade redaktören Charlotte Christoffersen på CPI, Centrum för pedagogisk inspiration.

Syftet är att skapa en plats för inspiration och

idéutbyte för all pedagogisk personal i Malmö, från förskola till vuxenutbildning. Förebilden finns i Stockholm, där en liknande sajt har fått stort genomslag.

En del av innehållet utgörs av redaktionella artiklar, andra bidrar pedagogerna själva till genom egna bloggar. Hittills är ett tjugotal bloggare igång på Pedagog Malmö, varav några handlar om förskolan. Det finns

bland annat ett par temabloggar om utomhuspedagogik och Ipad i förskola.

Kopplat till Pedagog Malmö finns även en Facebook-sida, Twitter och YouTube. Det finns också ett kalendarium där man kan finna kurser, seminarier och föreläsningar i Malmöregionen. 🌱

[Gå in på malmo.se/pedagogmalmo](http://ga.in.pa.malmo.se/pedagogmalmo)

Nyanställda lär i grupp

Hur gör man egentligen för att bedöma och dokumentera det enskilda barnets behov? Och hur skapar man en pedagogisk miljö där lärandet sker i ett lekfullt sammanhang?

SÅDANA FRÅGOR KRING MÖTET med barnet diskuteras av sex nyanställda förskollärare i Fosie som samlats i en möteslokal på Fosie stadsdelsförvaltning för sin introduktionsperiods andra lärgruppsträff. Ingen av dem är nyutexaminerad, men de har varit olika länge i yrket och arbetar vid olika förskolor. Mötena med lärgruppen ger tillfälle att ta del av varandras erfarenheter.

– Vi lär oss av att träffas och diskutera. Alla jobbar olika så man får alltid nya tankar med sig, menar Cecilia Badilla från Visans förskola.

Hon får medhåll av Agnes Varga som arbetat som förskollärare i tio år, nu vid Heleneholms förskola.

– Jag har lång erfarenhet men lyssnar noga på de som är nya. Vid de här träffarna kan jag uppdatera mig på ny forskning och nya idéer.

Lärgruppsträffen leds av Monika Prsa och Anna Edvardsson som är huvudmentorer inom programmet. De arbetar normalt som förskollärare men utbildas särskilt i mentorskap för att leda träffarna och agera mentorer till nyutexaminerade. Tio procent av deras ordinarie arbetstid är avsatt

för uppdraget. Både Monika och Anna poängterar att mentorens uppgift inte är att utbilda de nyanställda.

– De är redan förskollärare, precis som vi. Vår uppgift är att erbjuda stöd när de börjar sitt arbete här. Kanske vill man prata med någon inför sitt första föräldrasamtal eller någon annan ny situation, säger Anna Edvardsson.

Inom lärgruppen är man överens om att stödet från mentorerna är värdefullt.

– Man kanske inte vill vända sig till sina kollegor i alla frågor. Då är det bra att ha en mentor som man kan fråga eller anförtro sig till, säger Cecilia Badilla.

Semira Hadzalic arbetar vid Maryhills förskola sedan några månader tillbaka. Hon tror att introduktionen kan vara särskilt värdefull för nyutexaminerade, men menar att de alla har nytta av den.

– Det handlar om att växa som pedagog och man blir aldrig fullärd. Jag hoppas att vi kan hålla kontakten även efter det här året. Vi har pratat om att hälsa på varandra på förskolorna för att inspireras av varandras verksamheter. 🌱

FOSIES INTRODUKTIONSPROGRAM

Fosies introduktion omfattar alla nyanställda förskollärare, även de som inte är nyutexaminerade. Introduktionsprogrammet ger möjlighet till kunskapsutbyte och till att lyfta fram de frågor man fokuserar särskilt på i stadsdelen. De nyanställda deltar vid fyra temadagar (*vilka utgår från Fosies arbetsplan*) och sex lärgruppsträffar (*vilka utgår från Skolverkets fyra huvudpunkter för introduktionens bedömning*). Träffarna leds av fem huvudmentorer, en för varje förskoleområde. Alla nyanställda får också en arbetsplatsmentor. Den första introduktionsperioden inleddes i november och nya perioder startar för var tionde förskollärare som anställs. För närvarande löper fyra perioder parallellt.

BAKGRUND

Den nya skollagen kräver att förskollärare som tagit sin examen efter den 1 juli 2011 genomgår en introduktionsperiod motsvarande ett läsår på heltid. Förskolläraren ska tilldelas en mentor och ha regelbundna möten med förskolechefen, som efter periodens slut skriver ett yttrande om förskollärarens lämplighet. Först därefter kan en ansökan om den lagstadgade förskollärarlegitimationen skickas in.

Fosie har fokus på rekrytering

Fosie har börjat arbeta med fokusgrupper som ett led i att utveckla rekryteringsarbetet och göra fler intresserade av att arbeta i förskolorna i stadsdelen.

FÖRRA VÅREN UTBILDades en grupp medarbetare till fokusledare och i höstas var det dags för intervjuer. Mats Göransson och Danijela Dedic mötte två fokusgrupper med totalt 14 förskollärare. Utifrån ett antal frågeställningar ledde de samtal om bakgrunden till att förskollärare hade valt att arbeta i Fosie, vad förskolorna i Fosie är särskilt bra på och vad de kan bli bättre på.

– Vi satt med varje grupp en halv dag. I början var jag lite orolig att det skulle vara svårt att hålla igång så länge, men metoden funkade kanon. Man fick veta otroligt mycket, berättar Mats Göransson.

Danijela Dedic berättar att lönen förstås är viktig, men andra faktorer är minst lika viktiga för trivselen med arbetet i stadsdelen.

– Något som framhålls är att man hos cheferna upplever ett starkt stöd för utbildning och utveckling. Där har stadsdelen ett bra rykte att ta fasta på.

Pedagogistan Jörgen Dunér, programansvarig för introduktionen i Fosie, säger att de intervjuade förskollärarna förknippar Fosie med framsynhet och nyfikenhet när det gäller pedagogiska idéer. Något som kan vara värt att lyfta fram.

Men urvalet är litet och materialet räcker inte för att dra slutsatser ur. Därför ska man i vår fortsätta med nya fokusgrupper med bredare underlag.

Fokusgrupperna är ett led i arbetet med att göra Fosies förskolor mer attraktiva för förskollärare.

– Genom att analysera svaren i grupperna kan vi dels bli bättre på att lyfta fram det vi är bra på och på så sätt profilera Fosies förskolor, dels bli ännu bättre på att få den personal vi har att stanna kvar, säger Jörgen Dunér. 🌱

FAKTA:

Utbildningen 2011 leddes av SKL, Sveriges kommuner och landsting. Utbildningen var kostnadsfri, i utbyte mot att Fosie genomförde två intervjuer med fokusgrupper och rapporterade det till SKL som samlar underlag för framtida kommunikationsinsatser.

BILD: Genom fokusgrupper försöker man i Fosie bli bättre på att profilera vad som utmärker arbetet i Fosies förskolor: Carin Liljebled, HR-konsult, Ingall Ahrens, HR-konsult, Danijela Dedic, Nydala förskola, Therese Gustafsson, Maryhills förskola, Mats Göransson, Tornfalkens förskola, Jörgen Dunér, pedagogista i Augustenborg/Hindby

Anna arbetar för högre kvalitet

Systematiskt kvalitetsarbete låter krångligare än vad det är, säger Anna Harborg, som arbetar för att utveckla kvalitetsarbetet i Malmö stads förskolor.

ANNA HARBORG OCH KERSTIN Servin är projektsekreterare med uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola. Anna Harborg arbetar med förskolan, Kerstin Servin med skolan.

Anna Harborg berättar att det handlar om att hitta de metoder, system och material som på bästa sätt kan utveckla kvaliteten. Att stämma av målen mot verkligheten.

– Alla vill göra ett bra arbete. Och alla sätter upp mål för att bli bättre. Men hur vet vi att vi gör som vi säger att vi gör? Det är där det systematiska kvalitetsarbetet kommer in. Det handlar om att hitta vägar för att säkerställa att vi gör ett bättre arbete. Det handlar inte om att leta fel, säger Anna Harborg.

Mätningar och jämförelser är en del i kvalitetsarbete. Anna Harborg tror på öppenhet och delaktighet och anser att jämförelser inte är något att oroa sig för. I ett väl utfört kvalitetsarbete, menar hon, får man svar på vad som

fungerar bra och vad som kan bli bättre.

– Där kan jag tycka att vi i förskolan behöver bli lite modigare. Det är väl jättebra om man kan få syn på var behovet av utvecklingsarbete är störst.

Anna Harborg har själv arbetat mycket med kvalitetsarbete som biträdande rektor i Centrum.

I vår kommer arbetsgrupper att tillsättas för att så småningom bestämma vilka kriterier som ska användas i kvalitetsarbetet.

”Det handlar om hjärtat och värderingarna, själva kärnan i vår verksamhet.”

Vi tar gärna emot idéer och uppslag från verksamheterna. Den som är intresserad får jämt gärna höra av sig, säger Anna Harborg.

Projektet pågår under 2012 och avslutas någon gång under 2013. 🌱

NY SATSNING EFTER FÖRSKOLELYFTET

Skolverket arbetar för att ta fram nya fortbildningskurser, som följer på förskolelyftet som avslutades 2011.

🌱 Den kommande treårsperioden har regeringen anslagit drygt 120 miljoner kronor till en ny fortbildningssatsning. Den här gången vänder insatserna sig till förskollärare och förskolechefer, till skillnad från förskolelyftet som riktade sig till all personal i förskolan. För förskolechefer kommer utbildningar kring

systematiskt kvalitetsarbete och förskollärare kring barn i behov av särskilt stöd att erbjudas.

Nytt är också att de statliga lönegarantierna försvinner. I förskole- och lärarlyftet fanns statsbidrag som gav den studerande möjlighet att vidareutbilda sig på heltid och behålla 80

procent av lönen. Så är det inte längre, deltagarna kommer att läsa parallellt med arbete förutom de dagar på lärosätet som ingår i utbildningarna.

Kurserna startar hösten 2012 och kommer att omfatta högst 7,5 högskolepoäng. Mer information om kursutbud och ansökan kommer längre fram i vår

bland annat på Komin och på högskolornas hemsidor.

Syftet med fortbildningssatsningen är att stärka förskollärares och förskolechefers kompetens och därmed främja förskolans måluppfyllelse. 🌱

Malmö värd för världskonferens

2012 hade knappt börjat när Malmö stad genomförde en stor pedagogisk konferens – ICSEI.

FOKUS FÖRSKOLA HAR talat med Leif Åhlander, chef för FoU Malmö-utbildning, som ledde Malmö stads arbete med ICSEI. **Hur vill du sammanfatta konferensen?**

– Det var en stor framgång för Malmö stad att få arrangera en internationell konferens av det här slaget. ICSEI är en av de absolut viktigaste pedagogiska forskningskonferenserna sett i ett globalt sammanhang. Deltagarna representerade 47 länder.

Ni hade också en förkonferens om förskolan.

– Ja, för första gången i ICSEI:s 25-åriga historia. Det kändes värdefullt att kunna lyfta fram det tidiga lärandets betydelse. Alla länder har inte förskolor så som de vi har i Norden i stället börjar man tidigare i skolan. Genom förkonferensen kunde de små barnens lärande belysas oavsett organisationsform.

Vad togs upp på konferensen om förskolan?

– Tre professorer höll föredrag, Ingegerd Tallberg Broman, Sven Persson och Ingrid Pramling Samuelsson. Och forskarstuderande presenterade sina arbeten. Dessutom var Ingrid Pramling Samuelsson en av våra key not speakers på huvudkonferensen (läs mer på s 3).

Deltagarna fick också möjlighet att göra studiebesök på förskolor i Malmö. Jag fick höra många uppskattande kommentarer efteråt. Många var imponerade av våra förskolors kreativa och pedagogiska arbete.

Vad var anledningen till att Malmö stad var arrangör?

– Det var ett initiativ från politiskt håll. Det förra skolkommunalrådet Agneta Eriksson deltog i en tidigare konferens och tyckte att Malmö skulle arbeta för att arrangera den.

Vad får Malmö stad ut av konferensen?

– Malmö har blivit en stad på kartan för många av världens främsta skolforskare. Och jag hoppas att deltagarna från Malmö har fått både kunskaper och inspiration. Här fanns politiker, skolläre, tjänstemän och folk från högskolor och universitet på plats. Utbudet var enormt, under två dagar presenterades 160 papers från olika forskare. Jag vill gärna också nämna att konferensen inte kostade Malmö stad något, kostnaderna täcktes av konferensavgifterna.

FAKTA ICSEI:

International Congress for School Effectiveness and Improvement (ICSEI) ICSEI är en internationell förening som startade på 1970-talet. Syftet är att främja forskning och utveckling för att förbättra undervisning och lärande för barn och ungdomar runt om i världen.

Mer om konferensen hittar du på:

www.icsei.net/icsei2012/

KRÖNIKA

SVEN PERSSON, PROFESSOR I PEDAGOGIK VID MÄLMÖ HÖGSKOLA. SVEN.PERSSON@MAH.SE

”HJÄLP OSS HITTA MÖJLIGHETERNA”

JAG HAR ETT UPPDRAG SOM kommissionär i Malmökommissionen. Att vara kommissionär låter lite högtidligt och främmande men uppdraget är viktigt. Vi, tretton kommissionärer, ska belysa de sociala faktorer som påverkar Malmöbornas hälsa och ge förslag på hur hälsan kan förbättras i Malmö. Vi förflyttar alltså blicken från den medicinska vetenskapen till forskning om hur jämlikhet, jämställdhet och likvärdighet påverkar hälsan. Detta ligger mig varmt om hjärtat. Vi har mycket forskning som visar att fördelningen av ekonomiska, sociala och kulturella resurser är av avgörande betydelse för befolkningens hälsa, men dessa sociala faktorer blir ofta negligerade. Det är just dessa glömda faktorer som Malmökommissionen vill fästa uppmärksamhet på. Vilken betydelse förskolan har för barns utveckling, lärande och hälsa är en fråga som i detta sammanhang är viktig och angelägen. Utifrån svensk och internationell forskning belyser vi situationen i Malmö. Men inte bara det, vi kommer också att ge förslag på konkreta åtgärder. Och det är här jag behöver er hjälp, ni som läser Fokus förskola.

Skriv till mig, berätta om era erfarenheter av att arbeta i förskola i Malmö. Kom till våra möten och berätta vad ni menar behöver göras för att förskolan i Malmö ska utvecklas på ett positivt sätt. Vilka är problemen, vilka är möjligheterna och vad kan vi göra?

FAKTA:

Kommission för ett socialt hållbart Malmö har uppdraget att till kommunstyrelsen utarbeta förslag till strategier för att minska skillnader i hälsa och förbättra livsvillkoren bland Malmöborna, se www.malmo.se/kommission.

Lek som Lär Naturvetenskap

Femårsgruppen på Oxievångs förskola sitter kring ett stort bord och klipper noggrant utefter linjerna på varsin vit pappersremsa. När de är färdiga visar förskollärare Johanna Ljung hur de ska vika de utklippta remsorna åt olika håll och fästa med gem.

FEMÅRINGARNA FUNDERAR SINSEMELLAN vad det egentligen ska bli. En fågel? En helikopter? Eller en gubbe med väldigt långa ben?
– Kliv nu upp på stolarna, sträck på er och släpp ned dem, instruerar Johanna.

Snart virvlar tretton små pappershelikoptrar ned mot golvet till barnens förtjusning.

– Det är luften som gör att de snurrar och flyger, konstaterar Niklas Andersen nöjt.

Sedan i september samlas femårsgruppen en gång i veckan för att ägna sig åt lekfulla övningar kring naturvetenskap. Det kan handla om allt från balans och friktion till centrifugalkraft och hävstångsprincip. Initiativet uppstod ur den reviderade läroplanens uppmaning att integrera ämnen som språk, matte, naturvetenskap och teknik i förskoleverksamheten.

– Vi började fundera över vad barnen gör i sin vardag som är naturvetenskap och hur vi skulle kunna arbeta vidare med det, samtidigt som vi synliggör barnen för pedagogerna, berättar Agneta Perevski som är förskollärare och

pedagogista på Oxievångs förskola.

Hon tog kontakt med Bo Lindvall, samordnare på Malmö naturskola vid Centrum för Pedagogisk Inspiration, som hjälpte till att utforma övningarna.

– När barnen är så här små behöver man inte alltid förklara teoretiskt vad som händer. Istället kan man väcka en tanke som barnen sedan funderar vidare på och testar på olika sätt. Experimenten bör vara enkla så att barnen verkligen tar dem till sig, säger Bo Lindvall.

Agneta Perevski menar att experimenten ger barnen en upplevelse som sitter i kroppen och lagrat i minnet.

– Den kan de sedan använda i andra sammanhang. När de kommer till skolan kan de minnas upplevelsen och omsätta den i annan kunskap. Redan nu ser vi hur de övningar vi gör speglas i deras lekar. Barnen har blivit mer reflekterande och undersökande, säger hon.

Hos femårsgruppen har nu ett ägg placerats i en glasburk och Johanna har hållt över lite vatten.

– Ägget snurrar runt som i en karusell, säger Matilda Gram förundrat.

Barnen håller andan när Johanna håller några deciliter salt i vattnet, som blir allt vitare.

– Det ser ut som spökvatten, utbrister Samuel Åsling.

Strax efter flyter ägget upp till ytan och barnen ställer sig upp i stolarna för att se vad som egentligen hänt. De testar vidare med ett äpple, en träknapp och en liten leksaksbuss. Alla flyter.

– Det är för att vattnet blir tjockare när man häller i salt, menar Samuel Åsling.

Efter ett knappt halvårs experimenterande kan Johanna Ljung och barnskötaren Yvonne Forsstedt konstatera att övningarna varit givande – både för barn och pedagoger.

– Vi har blivit mer uppmärksamma på vad barnen faktiskt lär sig i vardagen, säger Yvonne.

Johanna säger att många pedagoger nog känt en osäkerhet kring arbetet med naturvetenskap i förskolan och undrat om de nu måste lära sig alla vetenskapliga termer.

– Men så är det ju inte. Barnen ska få se det och uppleva det. Förståelsen kan komma senare.

Experimenten är också en möjlighet för pedagogerna att söka kunskap tillsammans med barnen.

– Även om man inte behärskar området till fullo så är det bättre att ge sig in i utmaningen och kanske lära sig något av det, menar Agneta Perevski.

På närliggande Diamantens förskola arbetar man också med naturvetenskap i sin femårsgrupp. Ungefär var tredje vecka träffas involverade pedagoger från de båda förskolorna tillsammans med Agneta Perevski, Bo Lindvall och gemensamma förskolechefen Margaretha Palm för att diskutera vilka övningar som gjorts, hur de gått och hur man kan ta arbetet vidare. Sedan årsskiftet närvarar också en förskollärare från en förskoleklass för att ta del av arbetet.

– Det är viktigt att vi pedagoger lär oss av varandra och sprider det vi kommer fram till, menar Agneta Perevski.

FAKTA

På webbsidan Pedagogiska kartor finns de experiment man arbetar med på Oxievång och Diamanten. Där kan förskolor även lägga in tips på nya experiment.

<http://pedagogiskakartor.pedc.se>

STOR BILD:
Adrian Wellerfeld visar upp sin pappershelikopter.

BILD UPP:
Flyter ett äpple i saltvatten?

BILD NERE:
Elias Pettersson bevitnar när en blyertsenna sticks genom en vattenfylld plastpåse.

ANNETTE – LEG FÖRSKOLLÄRARE!

Strax före jul blev Annette Falzon en av de första i Malmö stad att få sin förskolelegitimation.

Grattis. Hur känns det?

– Tack. Än så länge känner jag inte något särskilt. Ett av syftena är att ge yrket en högre status, men jag tror det krävs mer än så. Ett tyngre lönekuvert till exempel. Men det är så tidigt ännu, på sikt blir det nog bra.

I vilket avseende då?

– Legitimationen kan synliggöra förskollärarnas faktiska kompetens. Och den blir viktig för de nyexaminerade, ett bevis på att de blivit bedömda som lämpliga för yrket efter introduktionsperioden. Rollen som mentor blir också ny på förskolan.

Varför blev du förskollärare?

– För mig var det självklart att arbeta med människor och omsorg. På gymnasiet gick jag vårdlinjen, Jag jobbade med äldre under en kort period och tyckte mycket om det. Men jag tog sorgerna med mig hem. Att jobba med barn skulle nog vara mer glädjefyllt, tänkte jag och sökte förskollärlinjen. Och det har jag aldrig ångrat. Det är ett fantastiskt jobb.

Varför?

– Det är utvecklande och spännande att få vara en del i barnens utveckling och läroprocess. Jag får arbeta med själva grunden i lärandet, det är de viktigaste åren för barnen. Det händer så mycket med barnen. Ingen dag är den andra lik.

Du blev färdig 1987. Hur har yrket förändrats?

– Jag vill nog påstå att det är ett mer krävande arbete idag. Uppgifterna är mer omfattande och barngrupperna större. Förutom att ha fokus på barnen ska vi arbeta med vuxenrelationer, ta in vikarier, fixa beställningar och annan administration. Och så ska vi dokumentera, reflektera, utvärdera.

Och den pedagogiska delen?

– Mycket är sig likt, men vi jobbar mycket mera med att dokumentera och diskutera hur vi arbetar. Att vara förskollärare idag handlar till stor del om att hitta ett bra förhållningssätt, till barn, till föräldrar. Hur förhållningssättet sedan ser ut varierar. Det är en fråga som är komplex och personlig. 🌱

ANNETTE FALZON

Alder: 46 år

Familj: Två tonårsdöttrar

Gör på fritiden: Umgås med nära och kära. Tycker om att baka, favoriten just nu är en morotskaka. Tycker om att se på film och gå på konserter.

Såg senast: "Jag saknar dig", en svensk film. Sorglig men bra.

Senaste konserten: Foo Fighters i Köpenhamn.

Den reviderade läroplanen leder till reviderade organisationer på många håll. Fokus Förskola har besökt Hyllie där förskolorna har samlats i en egen organisation, i stället för att vara utspridda på fem rektorsområden.

Ny organisation gör skillnad

MARIE-LOUISE ANDERSSON, BARN- och ungdomschef i Hyllie, medger att förskolan nog hamnade i skymundan förut. Rektorsområdena fungerade som självständiga enheter och oavsett hur skickliga rektorerna var som ledare fick skolfrågorna mer utrymme. Delvis för att skolorna är hårdare styrda med uppfyllandemål, jämfört med förskolornas strävandemål. Förskolorna leddes av biträdande rektorer som i de flesta fall ansvarade över både förskolor och skolor.

Organisationen i Hyllie består numera av tio förskolechefer och en områdeschef, Jan-Ola Olsson. Skolan är formerad på motsvarande sätt. Förskolecheferna har det fulla ansvaret för verksamheten, både när det gäller budget och personal.

Förskolechefen och tidigare biträdande rektorn Marie Rantzow kände ändå tvekan inför förändringen.

– Jag var nöjd med det sättet vi jobbade på och såg

fördelar i samarbetet med skolan. Men det har blivit en helt annan kraft i förskolefrågorna i den nya organisationen. Det betyder jättemycket att vi förskolechefer träffas varje vecka med Jan-Ola. Tillsammans har vi en bred kompetens och kan inspirera varandra och dra upp gemensamma riktlinjer. Jag har inte haft kollegor på det sättet tidigare. Och samarbetet med skolan upphör inte, även om vi glider ifrån varandra.

En helt ny funktion har områdeschefen. Jan-Ola Olsson säger att rollen för honom blir tydligare för varje vecka.

– När man börjar med något nytt är det inte självklart vilka frågor man ska lägga störst fokus på. Jag tror jag kan göra mest nytta i övergripande frågor som platstillgång, fortbildning och kvalitetsmätning, förutom att vara den som samlar förskolecheferna kring en gemensam linje. Där finns det mycket att göra, vi har gemensamt tagit fram ett

antal utvecklingsområden som vi ska jobba vidare med.

Minoo Raisi, förskollärare och pedagogista i Holma, anser att organisationen faktiskt också gör skillnad i verksamheten.

– Cheferna har blivit mer tillgängliga och närvarande, vilket ger en helt annan dialog. Här har den reviderade läroplanen spelat stor roll, den slår fast att det är förskolechefens ansvar att utvärdera och följa upp verksamheten. Det kräver förstås att cheferna ser vad som sker, säger Minoo Raisi som också ser ett nytänkande i att den senaste utvärderingen utgår från dokumentation – vad som faktiskt händer – och inte statistik eller förskollärarens berättelser om vad temat innehållit.

Marie-Louise Andersson säger att det viktigaste trots allt är att organisationen är bra för barnen och deras föräldrar.

– Och det är den här. Den utgår från barnets bästa. 🌱

BILD: Marie-Louise Andersson, Jan-Ola Olsson, Marie Rantzow och Minoo Raisi anser att den nya organisationen ger bättre kraft åt förskolefrågorna i Hyllie.

"Utbildningen ger nya tankar"

Efter att ha arbetat som barnskötare i över tjugo år hände det att Sussi Travell funderade över vad förskollärarna egentligen kunde som inte hon kunde, hon med alla års erfarenhet och två egna barn.

NYFIKENHETEN TOG över och Sussi bestämde sig för att ta reda på det. I augusti 2009 började hon studera till förskollärare på Malmö högskola.

– Det har verkligen förändrat min syn på mig själv och på yrket, berättar Sussi i personalrummet på Gottorps förskola i Bunkeflostrand, där hon fortfarande arbetar fyra dagar i veckan.

– Tidigare kunde jag ibland tänka att jag bara lekt med barnen hela dagen. Nu ser jag det med andra ögon. Jag vet att de utvecklas och lär sig genom leken och att jag måste ta mig in i deras värld för att hjälpa dem med det. När jag hade läst i ett år var det nära att jag hoppade av. Jag insåg vilket enormt ansvar vi har inom förskolan och det är en skrämmande tanke.

Sussi studerar på heltid på distans. Två dagar i månaden är hon på lärarhögskolan för att gå på föreläsningar eller delta i grupparbeten. Resten är självstudier. På Gottorp arbetar hon 70 procent, fördelat på två långa och två korta dagar. Onsdagarna är vikta åt studierna.

– Men jag är ofta här då också för att göra olika övningar med barnen till skolan, berättar hon.

Även om det är krävande tror Sussi att det är en fördel att arbeta parallellt med studierna. Det hon lär sig i teorin kan hon bevittna i praktiken på förskolan. I mötena med kurskamraterna uppstår

också ofta diskussioner kring arbetssätt och hur man löser olika problem på deras respektive förskolor.

Sussi berättar att studierna lett till många insikter, men också väckt frågor.

– Plötsligt börjar man ifrågasätta allt. Varför gör jag och mina kollegor som vi gör? Jag har alltid jobbat med att gå på känsla och läsa av barnen. Det gör jag fortfarande, men nu kan jag försvara det med kunskap. Det kunde jag inte innan.

Att utvecklas i arbetet är viktigt för Sussi. Innan hon kom till Gottorp och påbörjade utbildningen bytte hon ofta förskola för att få tillgång till ny kunskap och inte fastna i ett arbetssätt.

– Det nya är jätteviktigt. Jag är livrädd för att falla tillbaka i gamla vanor efter studierna.

I januari 2013 får Sussi sin förskollärarexamen. Det betyder dock inte nödvändigtvis slutet på studierna.

– Jag skulle gärna fortsätta att utbilda mig vid sidan av arbetet. Kanske läser jag drama och blir dramapedagog. 🌱

BILD, VÄNSTER:
Om ett år är Sussi Travell färdig förskollärare. "Det man brinner för är det lätt att lära sig om", säger hon.

BILD, HÖGER:
Annette Sandin känner sig säkrare i sin yrkesroll sedan hon tog sin förskollärarexamen 2009.

"INSPIRERANDE ATT STUDERA"

ÅGRA MÅNADER EFTER ATT SUSSI Travell påbörjade sin utbildning, avslutade Annette Sandin sin. I oktober 2009 fick hon sin förskollärarexamen från Växjö universitet, nuvarande Linnéuniversitetet.

Utbildningen betydde mycket för Annette och hon rekommenderar andra som funderar på den att ta steget.

– Tveka inte! Det är så inspirerande och utvecklande. Jag kan ångra att jag inte gjorde det tidigare.

Annette hade arbetat som barnskötare i sexton år när hennes dåvarande förskolechef försåg henne med ansökningshandlingarna efter ett medarbetarsamtal. Annette hade nämnt att hon länge funderat på att vidareutbilda sig.

– Jag upplevde att förskolans förutsättningar förändrades hela tiden och att jag behövde mer kompetens för att möta dem på ett tillfredställande sätt, berättar Annette.

Under fyra år läste hon på distans på trekvartsfart, samtidigt som hon hade kvar sin heltidstjänst på Beijers förskola. Hon medger att det var tufft att arbeta heltid under studierna, men den inspiration som kom med de nya kunskaperna gav energi.

– Jag nästan sprang till jobbet för att testa allt jag lärt mig, berättar Annette och skrattar.

Annette poängterar att alla – både barnskötare och förskollärare – är en tillgång i arbetslaget, men med sina nyvunna teoretiska kunskaper känner hon sig betydligt säkrare i sin yrkesroll.

– Jag är mycket mer drivande i det pedagogiska arbetet. Tidigare höll jag mig lite mer i bakgrunden och gjorde som förskollärarna gjorde utan att riktigt veta varför, säger hon.

Hon ser också på verksamheten och arbetet med barnen med nya ögon.

– Nu är jag mer nyfiken på varje enskilt barn och tänker på hur jag kan skapa möjligheter för dem att utvecklas. 🌱

Utbildning på distans

Många av Sveriges högskolor och universitet som utbildar förskollärare erbjuder denna utbildning också på distans. Distansutbildningen vänder sig till den som arbetar i förskola som är barnskötare, pedagog eller förskollärare som inte fullföljt examen.

🌱 Förskollärarexamen omfattar 210hp. Beroende på vilka kunskaper du har med dig anpassas utbildningen för dig på så sätt att du kanske inte behöver göra alla delar av den. Utbildningen sker på distans vilket innebär att den till stor del bygger på självstudier, nätbaserade aktiviteter och schemalagda kurs-tillfällen inne på högskola eller universitet.

För att få veta mer, gå in på hemsidan till den högskola eller det universitet du är intresserad av. Grundläggande behörighet krävs. Krav på erfarenhet av arbete i förskola är på Malmö Högskola fem år, på Högskolan i Kristianstad och Linnéuniversitetet i Växjö minst tre år.

Dessa tre lärosäten har intag vårtermin. Det ger tid och möjlighet att komplettera behörighet om det skulle behövas. Ansökan till våren 2013 sker under hösten 2012.

Tre lärosäten:

Malmö Högskola

"Förskollärarutbildning – Flexibel variant"

www.edu.mah.se/LGLFO-FLEX/

Högskolan i Kristianstad

"Förskollärarutbildning med inslag av validering"

[www.hkr.se/templates/](http://www.hkr.se/templates/Programme_11407.aspx)

[Programme_11407.aspx](http://www.hkr.se/templates/Programme_11407.aspx)

Linnéuniversitetet

"Förskollärarprogrammet distans"

www.lnu.se/utbildning/program/LGFOD

Kartläggning pågår

Under hösten gjordes en kartläggning av behörigheter hos drygt 4300 tillsvidareanställda förskollärare, fritidspedagoger och lärare i Malmö stad.

🌱 Den kompletteras och revideras efterhand, bland annat för att alla ännu inte uppvisat examens- eller utbildningsbevis.

Kartläggningen hanteras som arbetsmaterial tills varje enskild förskollärare och lärare fått legitimation från Skolverket. Man har även undersökt om varje enskild lärare undervisar i rätt ämnen utifrån sin behörighet. En samlad analys kommer under mars månad att ge kunskap om vilka behörigheter vi saknar, samt fortbildnings- och rekryteringsbehov inför läsåret 2012-2013.

Läs mer på Komin.

En källare har blivit en knutpunkt för Geijer-förskolornas utvecklingsarbete och kvalitetshöjning. Här samlas medarbetare för pedagogiska diskussioner, här finns material som både barn och pedagoger kan ta del av.

Kreativt centrum i källaren

VERKSAMHETEN I KÄLLAREN ÄR DELVIS inspirerad av Remida, Reggio Emilia-förskolornas återvinningscentraler. I lätt åtkomliga backar och lådor ligger slangstumpar från en VVS-firma, pappkartonger till meloner, tomt godispapper, plastkartonger, bubbelplast, brädor, tomma konservburkar. Somligt har skänkts från företag i närheten, annat kommer från föräldrar eller medarbetare.

Hit kan förskolorna komma och hämta material, eller stanna en stund och arbeta med det som finns.

– Det är det ena syftet med källaren. Det andra är att källaren ska fungera som en mötesplats och ett kraftcentrum för vårt pedagogiska utvecklingsarbete, berättar pedagogistan Anna Welander som sedan i augusti är en av två pedagogiska utvecklare som arbetar övergripande med förskolorna i Geijerområdet i Limhamn-Bunkeflo.

Sofi Holmqvist är den andra.

– Det här är bara början, säger Sofi. Vi har tankar om att sätta upp experiment i källaren, kanske om magnetism eller vindkraft eller något annat som har fångat barnens intresse. Det kan stå framme under någon vecka eller två och så kan förskolorna i området komma hit och arbeta med det när det passar dem.

Anna Welander och Sofi Holmqvist var två av

processtödarna som utbildades för att implementera den reviderade läroplanen. Och det är arbetet med läroplanen som står i centrum även för arbetet som pedagogiska utvecklare.

Under hösten har de skapat en grundstruktur för samtliga 23 avdelningar:

- Alla avdelningar ska ha tillgång till en ateljé och en bygg-och konstruktionshörna.
- Allt material ska vara tillgängligt på barnens nivå.
- Materialet ska förvaras i genomskinliga backar.
- Material ska vara föränderligt, utbytbart och kreativt.
- Verksamheten ska dokumenteras.
- Organisation av tid och rum ska ske utifrån barnet.

– Men det räcker egentligen inte med detta. Det handlar också om att förändra synsätt. Att förvara naturvetenskapligt material i en genomskinlig låda är nog bra, men inte om det används på mina villkor som vuxen. Vi måste alla oavsett kompetens jobba mot läroplanen. Vi måste ha en ständig diskussion kring det kompetenta barnet. Att barnet själv gör val och därigenom påverkar sitt lärande är grundläggande i den reviderade läroplanen, säger Sofi Holmqvist.

Medan vi samtalar kommer Maja, Otto och Alex ner i källaren. De går på Bellevue förskola en trappa upp och

använder sig ganska ofta av sakerna som finns i källaren. På avdelningen pågår ett stort husbygge.

– Vi var här och tog en pinne, säger Alex.

Gunilla Gustafsson och Birgitta Kopelman är biträdande rektorer i Geijerområdet och intygar att utvecklingsarbetet har fått ett lyft med Anna och Sofis arbete.

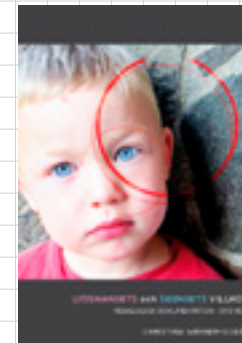
– På det här sättet har vi också fått en naturlig ingång till den pedagogiska dokumentationen. I arbetet med grundstrukturen började vi med att avdelningarna fick dokumentera den egna miljön, säger Gunilla Gustafsson.

Trots den framgångsrika starten vet ingen hur länge de pedagogiska utvecklingarna kan vara kvar.

– Vi hoppas förstås att de kan vara kvar länge till, men vi måste ha pengar till det också. Oavsett hur det blir, ska vi fortsätta vårt utvecklingsarbete, säger Birgitta Kopelman. ☺

BILD: Anna Welander t v och Sofi Holmqvist har skapat ett pedagogiskt centrum i en källare i Geijers förskoleområde. Alex och Otto hittar nya användningsområden för överblivet material som fås gratis från företag och föräldrar.

BOKTIPS

Lyssnandets och seendets villkor

Av Christina Wehner – Godée

Boken beskriver olika sätt att jobba i projekt och hur vi med enkla medel kan utmana och göra tillägg i barnens utforskande. Kunskapsområden och värdegrundsfrågor lyfts fram och kopplar verksamhetens praktik till styrdokument och nya teorier liksom de hundra språken, olika uttrycksätt och lyssnandet.

Boken är lättläst, den sammanbinder teori med praktik på ett sätt som är lätt att ta till sig och förstå. Den innehåller en dvd som är spännande. Vi har tittat på den tillsammans med arbetslag och blivit inspirerade både av dokumentationsteknik, innehåll och aktiviteter i filmerna. Här kunde vi följa dokumentationsprocessen med förberedelser, kopplingar till läroplanen, uppföljning och utvalt fokus.

Detta är en bok som bjuder på inspiration, nya kunskaper och pedagogiska synvinklar. Vi vill rekommendera den till läsning och reflektion i arbetslag, med föräldrar och studenter.

Av: Kirsebergs pedagogistor

Kivi & Monsterhund

Av Jesper Lundkvist

Varför är det så viktigt att könsbestämma barn i alla böcker? En utgångspunkt som författaren har utgått från när hen benämner Kiwi som hen istället för han/hon. När Kiwi fått sin önskade hund börjar äventyret! En fängslande barnbok med hög kvalitet rakt igenom i både bild och skrift. Framför allt ett rytmiskt rim i sambatakt, ackompanjerat av humor och frånvaro av moraliskakor, för handlingen vidare. Kiwi är här för att stanna och säkerligen med fler uppföljare.

En rosa pedagogik

Redaktörer: Hillevi Lenz Taguchi, Linnea Bodén och Kajsa Ohrlander.

Färgen rosa används dels för att återta 70-talets dialogpedagogik och dels för att beskriva den mångfacetterade och komplicerande genuspedagogik som nu träder fram på bred front, både teoretiskt och praktiskt. Antologin är en tidsenligt nödvändig bok som utmanar föreställningen om två oföränderliga kön. Med normkritik genomsyras boken av en vilja till förändring, och varför inte? Läs den, förändra och förändras, vad annars kan vi göra?

Av: Stefan Skoog, genuspedagog

Nya lokaler ger mer samarbete

Stort, flexibelt och fräscht. Det är några av de återkommande orden om nya Mariehage förskola.

SLLEDES I KANTEN AV Slottsparken ligger Mariehage förskola. Här har funnits förskola i många år men från i höstas är en helt nybyggd förskola i två våningar på plats.

Byggnaden har ritats speciellt för platsen och personalen har varit delaktiga i framtagandet.

– Jag är så nöjd! Det har nästan blivit bättre än jag vågade hoppas på, säger förskolechefen Jeanette Schildt.

Hon visar entusiastiskt fönster som sitter i barnens höjd, smart arkitektur som ger små krypin för enskild lek och låga hål i väggarna som barnen kan krypa genom när de vill till nästa rum.

Nu går här 145 barn i åtta olika grupper.

– När man är så många människor i ett hus blir det lätt läger. För att det ska fungera krävs dialog och logistik. Mötesplatser blir väldigt viktiga. Vi har därför skapat ett torg på varje våning som används av olika grupper under dagen. Samarbetet fungerar bra, säger hon.

– Jag tror inte på att stänga in verksamheter i olika hörn.

När Fokus Förskola är på besök är det först morgonsamling för de större barnen på torget innan de ger sig ut på äventyr i parken. En stund senare har ett gäng mindre barn intagit torget med trummor och gitarrer för en stunds rytmik.

Torget där uppe har inriktning rytmik, torget där nere rörelse. Dessutom har man valt att göra

ett temarum på varje avdelning. Här finns ateljé, naturrum, rolleksrum, byggrum, sinnesrum och språkrum som används av mindre grupper.

– Det är bra och enkelt med de olika temarummen eftersom vi vet var allt material finns, säger Karolina Pesonen som är pedagogista.

I personalen finns tre särskilda "torgpedagoger" som är inriktade på olika ämnen. De är en del av den ordinarie personalstyrkan som man valt att gruppera så här.

– Jag är stolt över hur vi arbetar och att vi har speciella torgpedagoger, det fungerar väldigt bra, säger Karolina Pesonen.

För att förstärka öppenheten har förskolan innerdörrar av glas och även glaspartier mitt i väggarna – allt för att man ska kunna snegla ut och se vad som händer i nästa grupp.

På Mariehage har man valt en lite annorlunda gruppindelning. Här kallar man det inte avdelningar utan hemvister. Barngrupperna är intakta år efter år, men hela gruppen byter hemvist en gång om året. Och när de blivit riktigt stora, 5 år, kommer de till Äventyrarna som har hela staden som sitt rum och mestadels är ute på äventyr i stad och skog.

– På så sätt kan vi anpassa lokalerna för olika åldrar, säger Karolina Pesonen.

– Och personalen blir inte ett med gardinen, det blir omväxling för dem med, säger Jeanette Schildt.

Även utemiljön har förändrats. Ytan har blivit större och fått kulle, växthus, byggtorg, gemenskapsgunga och liggande träd att klättra på. Allt efter önskemål från personalgruppen.

– Jag är så nöjd! Vi har fått en luftig öppenhet i byggnaden och lokalerna möjliggör vårt önskade arbetssätt, säger Jeanette Schildt. 🌱

FAKTA:

Mariehage förskola, Kung Oscars väg 1.

Öppnade: november 2011.

Storlek: Åtta barngrupper varav två är mest ute.

Personer: 145 barn, 32 i personal (varav 2 kockar, 1 pedagogista och 4 resurspersoner).

Alma och Elin, avdelning Äventyrarna 2:
– Här är bra att leka kurrögömma och rita och pyssla. Vi går ut mycket och har varit på tekniska museet, i parken och på teater, det är kul.

Föräldrarna Hanna Ivarsson (med Junis 8 månader) och Charlotte Lührs (med Otto 5 månader):
– Fantastiskt fräscht och fint. Skönt med anpassade lokaler efter tiden på skolan. Här är fina smårum och utemiljön är ett stort plus. Men det är ganska många barn per avdelning (22) och trappan upp är svår när man bär en sovande baby.

Förskolechefen Jeanette Schildt och pedagogistan Karolina Pesonen:
"Vi har varit med planerat förskolan och det har blivit väldigt bra med flexibla våningar och temarum. Vi är stolta".

STOR BILD:

Ljusa lokaler med takfönster ner till golvet och glasväggar som ger genomsyn.

LITEN BILD:
Till rytmiktorget kommer olika barngrupper under dagen.

46 förskolor till behövs

I Malmö stads lokalförsörjningsplan för 2012 räknar stadsdelarna med att bygga 46 förskolor under de kommande fem åren. Men fastighetskontoret varnar nu för risken att förbygga sig.

UNDER DE SENASTE ÅREN HAR FÖRVALT-ningarna i Malmö stad lagt mycket kraft på att möta behovet av förskoleplatser, som varit större än någonsin tidigare. Även om 2011 var första gången på 17 år som födelsetalen i Malmö vek nedåt, ligger de kvar på en mycket hög nivå.

Trots en kraftfull utbyggnad väntade vid årsskiftet så många som 470 barn i förskolekön, enligt stadsdelarnas beräkningar i lokalförsörjningsplanen för 2012.

Vid slutet av 2012 ska balansen mellan tillgång och efterfrågan vara utjämnad, enligt beräkningarna – det vill säga om man tittar på Malmö stad-nivå och ifall stadsdelarna genomför sina planer. En stadsdel som Limhamn-Bunkeflo kommer i så fall ha ett fortsatt underskott på 176 platser medan Västra Innerstaden har ett överskott på 121 och Södra Innerstaden på 231 platser.

– Det är dagsform på siffrorna, de ändrar sig snabbt. Planer förändras, byggen senareläggs, prognoser skrivs om. Siffrorna ska ses som ett stöd för planeringen för de kommande åren, säger Karin Wittenfelt på LiMa, fastighetskontorets lokalförsörjningsavdelning, som redan i vår börjar arbeta på lokalförsörjningsplanen för 2013.

Och där kommer LiMa att mana till försiktighet. Stadsdelarna ska uppmanas att göra långsiktiga prognoser med olika scenarier, för att ha beredskap för snabba förändringar.

Någon gång i framtiden när vi en punkt där det tippar över, då platserna överstiger behoven. Då finns en risk att vi plötsligt står med tomma förskolelokaler, säger Karin Wittenfelt som bedömer att redan om ett par år flyttar de stora lokalutmaningarna från förskolan till skolan.

– När barnen från babyboomen börjar i skolan räcker inte platserna till.

	PLANERADE PLATSER	VÄNTAT PLATSBEHOV	KÖBALANS
2012	1284	813	1
2013	846	905	-58
2014	609	664	-114
2015	652	521	18
2016	332	273	77
TOTALT	3723	3126	

Siffrorna är hämtade ur Lokalförsörjningsplan 2012 och bygger på stadsdelarnas planering och stadskontorets befolkningsprognoser. Siffrorna är antaganden, verkligheten kan bli annorlunda.

Pedagogistan hittar nya vägar

Engagemanget går inte att ta miste på när Linda Berggrensson och Louise Lundgren talar om arbetet som pedagogista. De två ingick i den första kullen förskollärare som utbildades till pedagogistor i Malmö vid en ettårig utbildning som avslutades i maj 2011.

INNAN JAG BÖRJADE UTBILD-ningen visste jag inte riktigt vad en pedagogista är, men ganska snart kände jag att det är precis det här jag ska göra, berättar Louise Lundgren.

Så vad är det då man gör som pedagogista? Louise och Linda är överens om att det är en komplex roll som inte är helt lätt att sätta ord på, men det handlar om att kritiskt granska det pedagogiska arbetet, lyfta nya perspektiv, ifrågasätta och utveckla verksamheten.

– Vi ska sätta saker i rörelse och öka medvetenheten kring pedagogik. Med vår hjälp kan pedagogerna hitta nya vägar i arbetet med barnen, säger Linda Berggrensson.

Louise är pedagogista på Rönnens förskola, medan Linda delar sin tid mellan Visan, Gånglåten och Kastanjegården.

– Jag är väldigt olika pedagogistor på mina tre förskolor. På en arbetar jag ofta med dokumentation, på en annan handlar det mycket om barnsyn. Uppdraget formas utifrån verksamhetens behov, säger Linda.

Louise och Linda ägnar mycket tid åt att reflektera över verksamhet och pedagogik tillsammans med pedagogerna i arbetslagen. Det kan gälla frågor som förskolechefen ringat in eller tankar som finns hos pedagogerna.

– Jag ser hur våra diskussioner väcker pedagogernas lust att lära mer. Vi är alltid en del av vad som händer och finns där för dem och barnen, säger Louise.

Förskolans pedagogiska ansvar ligger hos förskolecheferna, som därtill har ett stort administrativt ansvar och begränsad möjlighet att överse det dagliga arbetet. Pedagogistorna ska fungera som en länk mellan ledning och verksamhet. Närheten till båda är en stor fördel i arbetet.

– Vi kan utmana genom att ställa frågor och vara kritiska för vi är inte inne i arbetslaget men

kommer heller inte utifrån. Vi kan ta på oss att vara ärliga, menar Louise.

Som pedagogistor har Louise och Linda inte bara ett stort ansvar, utan också makten att påverka. Därför är det viktigt att vara respektfull och ödmjuk, menar de. Att vara ständigt drivande kräver också ett brinnande engagemang, något som finns inom dem båda.

– Att vara pedagogista är så spännande och det blir bara bättre. Man fortsätter att utvecklas med det och vill hela tiden mer, säger Linda.

Louise instämmer.

– Min insikt om pedagogistans värde växer hela tiden. Vi behövs verkligen och jag tycker att vårt uppdrag med kritiskt granskande och helhetssyn måste byggas in i verksamheten.

FAKTA:

Pedagogistans roll har utvecklats i de kommunala förskolorna i Reggio Emilia. Pedagogistor kan finnas inom all förskoleverksamhet.

Mellan maj 2010 och maj 2011 genomfördes en pedagogistautbildning i Malmö i Reggio Emilia Institutets regi. 19 förskollärare från Malmö stad deltog.

NÄTVERKET:

I september 2011 startade ett nätverk för Malmös pedagogistor. Ett par gånger per termin inbjuds samtliga utbildade pedagogistor för att diskutera uppdraget utifrån egna erfarenheter och aktuell forskning.

– Vi vill ge alla pedagogistor, oavsett var och när de fått sin utbildning, möjlighet att fortbilda sig och utbyta erfarenheter tillsammans med sina kollegor, säger Kristina Westlund som är utvecklingssamordnare på FoU Malmö-utbildning och den som samordnar nätverket.

Under höstens två träffar samlades ett tjugotal pedagogistor för att diskutera yrkesrollen och uppdraget. I vår ska fokus ligga på aktuell forskning om bland annat pedagogisk dokumentation. Nätverket får också besök av Harold Göthson från Reggio Emilia-institutet.

Föräldraråd fångar åsikter

För att ge föräldrarna större inblick i verksamheten bjuder Södra Sommarstadens förskola in till föräldraråd två kvällar per termin.

– Råden ger föräldrarna möjlighet att diskutera verksamheten med oss medan vi får tillfälle att informera om vad som händer och fånga upp föräldrarnas åsikter i olika frågor, säger Anna Bengtsson som är förskolechef och initiativtagare.

Den första träffen handlade främst om hur föräldraråden ska se ut. Vid det andra rådet diskuterades bland annat rutiner kring hämtning och lämning. Kommande föräldraråd kommer troligen att hållas utifrån valda teman.

– Vi planerar att ägna en kväll åt förskolans mat. Då bjuder vi in de som lagar maten så att föräldrarna får träffa dem.

Efter varje föräldraråd skickar Anna Bengtsson ut minnesanteckningar till samtliga föräldrar och medarbetare vid förskolan.

– Det är en styrka att ha med föräldrarna i verksamheten. Ju mer de vet, desto större krav kan de ställa på oss och desto bättre måste vi bli, säger Anna Bengtsson.

Råden är öppna för alla föräldrar och man strävar efter att förskolans åtta avdelningar ska finnas representerade av minst en förälder vid varje råd.

– Hittills har de varit väldigt positiva, men vi är medvetna om att intresset kan gå upp och ner. Oavsett om man närvarar eller inte är det en trygghet för föräldrarna att möjligheten att påverka finns, menar Anna Bengtsson.

Filmen på föräldramötet

Filmen Att lära för hela livet är utmärkt att visa på föräldramöten tipsar Margaretha Danielsson som är förskolechef på Segevångs förskoleområde. Filmen har producerats av Malmö stad och visar att det tidiga lärandet har stor betydelse i gymnasiet och för hela livet.

– Det som grundlades när du var barn hjälper dig i ditt senare lärande. Jag uppskattar verkligen den kopplingen, säger Margaretha Danielsson.

På Segevångs förskoleområde har man visat filmen på flera föräldramöten och den gav upphov till bra samtal. Föräldrarna mindes sin egen barndoms lek och det blev tydligt hur viktig leken är att få för att förstå samband.

– Jag tror att aha-upplevelserna kan bidra till att visa att förskolan är en plats för lärande, säger Margaretha Danielsson.

Filmen är cirka 15 minuter lång och finns på malmo.se.

Therese – ny på forskarskolan

De som antagits till forskarskolan för förskollärare på Malmö högskola skulle få mejl i december. Therese Larsson fick inget och hon antog att chansen gått henne förbi.

Först i januari hittade Therese sitt namn bland de antagna i ett brev från högskolan.

LÄS MER:

Therese Larssons och Dyala El Nassers studie om "Kall-TV" kan du läsa på:
<http://korta.nu/kalltv>

HON RINGDE TILL ENHETEN FÖR Individ och Samhälle. Jodå, hon var antagen. Det visade sig att mejlet hade fastnat i datorns spamfilter.

Under de kommande fem terminerna ska Therese Larsson ägna merparten av tiden till studier och forskning. Hon fortsätter jobba på Visans förskola i Lindängen, men bara på 20 procent.

– Forskarskolan är en fantastisk möjlighet. Tänk att man kan plugga vidare och samtidigt vara kvar i verksamheten, det är ett schyst sätt att väva samman teori och praktik. Jag hoppas att man fortsätter med detta i framtiden, säger Therese Larsson som gillar att plugga och lära sig nya saker.

Möjligheterna till lån från CSN är uttömda efter lärarstudier, religionsvetenskap och genusvetenskap samt ett år på folkhögskola där hon arbetade med grafisk konst.

När Therese Larsson gick ut från lärarhögskolan för snart fem år sedan gjorde hon det som KME-lärare med inriktning mot de yngre åren.

– Först när jag var färdig insåg jag att möjligheterna att arbeta med det jag lärt mig som estetlärare var betydligt större i förskolan, som arbetar mer ämnesintegrerat. Här på Visans förskola är jag anställd som pedagog, berättar Therese Larsson.

Hon sökte jobb på Visan i somras sedan hon gått "Lyssnandets pedagogik", en kurs på Malmö högskola, anpassad för pedagoger i Malmö stad.

På kursen stod det öppna förhållningssättet från Reggio Emilia i förgrunden.

– Jag blev helt hooked på det sättet att arbeta och sökte mig till Visan för att de arbetar Reggio-inspirerat och har musikprofil.

I "Lyssnandets pedagogik" genomförde hon ett projekt där hon och en kollega studerade hur yngre barn lär sig. De lät barnen på egen hand upptäcka något de aldrig sett förut – en overheadapparat.

– Det var jättespännande att följa det som hände, vilka undersökningsstrategier barnen använde sig av.

Som licentiand ska hon fortsätta att utforska yngre barns läroprocesser. I det kommande projektet vill hon studera videodokumentationen tillsammans med föräldrarna, som kan hjälpa henne att tolka det som händer.

– Föräldrarna utgör barnens huvudsakliga kulturella och språkliga miljö. De kan se mönster och nyanser jag inte ser och kanske också hjälpa mig med ord på andra språk som används av barnen.

FAKTA:

"Ämnesdidaktik i mångfaldens förskola" är den tredje forskarskolan för förskollärare som har sitt säte i Malmö högskola. Forskarskolan samlar 15 licentiander från Malmö högskola och universiteten i Karlstad, Göteborg och Linköping. Malmö högskola har huvudansvaret för forskarutbildningen men vissa föreläsningar och seminarier sker på de andra lärosätena. Therese och fyra andra licentiander är knutna till Malmö högskola.